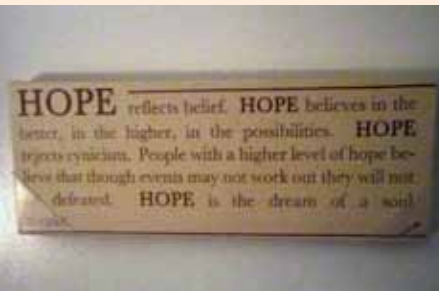

de spotlight

Studiereis naar New York

Een delegatie van de VOF Dubbele Diagnose, met enkele lokale organisaties, maakte in september een studiereis naar de staat New York. Deze stond onder meer in het kader van herstelondersteunende zorg, met bezoeken aan verschillende –sprakmakende- projecten.

People Inc.

In Poughkeepsy bezochten we een project, opgericht door Steve Miccio: People Inc., 100% Consumer-run. De organisatie bestaat voor honderd procent uit ervaringsdeskundigen. Zij bieden hoop en empowerment aan mensen die een psychiatrisch verleden hebben. Ook gaan ze stigmatisering tegen en bieden ze een herstelgerichte manier van behandelen aan. Zij gebruiken de WRAP-methode (Wellness Recovery Action Plan) en gaan uit van eigen kracht. Om te voorkomen dat mensen op een gesloten crisisafdeling komen, hebben ze 'Rose Houses' opgericht, waar mensen vijf dagen kunnen zijn om te herstellen van een crisis (of deze te voorkomen). Dit om een (soms traumatische) opname in een 'state hospital' te voorkomen.

Gastvrijheid

Het is inspirerend om te zien dat gastvrijheid een belangrijk goed is in de Rose Houses. Er zijn huisregels die bijna als een menukaart worden gepresenteerd. Gasten kunnen creatief bezig zijn met materialen of met muziek en ze kunnen er met vier of vijf verblijven. De term 'gasten' wordt gebruikt, niet patiënten of cliënten. Door de huizen heen staat het woord 'hoop' centraal. Dat komt terug in alle ruimtes, op muren geschreven, in gedichten. Zelfs in de badkamers en toiletten hangt een schilderijtje dat hoop uitstraalt. De staf bestaat uit ervaringsdeskundigen, die 24 uur per dag in de huizen aanwezig zijn om een luisterend oor te bieden. In Nederland bestaat een variant van de Rose Houses, het Respijthuis. Dat concept ontwikkelen we nu ook bij GGz Breburg.

Gevangenis

De groep bezocht ook een gevangenis, de Albany County Correctional Facility. Voor een gedeelte komt die overeen met ons beeld van de Amerikaanse gevangenis: alle gedetineerden in een gekleurde overall, met hun ellebogen hangend op de tralies, naar elkaar starend en roepend. Toch is de sfeer gemoedelijker

dan verwacht. Er is een speciale afdeling voor gedetineerden met psychiatrische problemen. Hier geen tralies, maar kogelvrij glas. Aan de ene kant goed om te merken dat hier speciale aandacht aan wordt besteed. Aan de andere kant een schokkende ervaring, als, zonder aankondiging aan de gedetineerden, de lamp in de cel aangedaan wordt, zodat deze beter bezichtigd kan worden. De gids is een soort 'onder-directeur' die trots vertelt over het humane beleid van zijn gevangenis. Gevraagd naar zijn mening over het nog humanere beleid in de gevangenis in Washington (onder andere kleuren-tv op cel), werd duidelijk wat nog belangrijker is: 'not from my tax money'.

Howie de Harp

Een hele andere beleving is het bezoek aan Howie the Harp, een opleidingsinstituut voor peer workers (ervaringsdeskundigen) in New York, volledig gerund door studenten. De groep woonde daar een les bij. De docent is een peer worker die werkt als mental health parole officer. Die weet hoe je herstelgericht les moet geven: open over de eigen ervaringen, met veel humor en niemand veroordelend. Hierdoor is er een sfeer van saamhorigheid. Als blijkt

Een deel van de Nederlandse delegatie.

dat niet iedereen zijn huiswerk heeft gemaakt, volgt er geen 'preek' over verantwoordelijkheid nemen. Hij vraagt zijn studenten erover na te denken wat er is gebeurd waardoor ze hier niet aan toe gekomen zijn. Zonder dit te forceren wordt aangezet tot het leggen van een link naar andere situaties. 'Wat maakt dat je iets wel of niet doet in je leven.' Iedereen krijgt aandacht en hij roept bij alles "cool en bedankt dat je zo authentiek bent!" Het is de samenhang van al die dingen waardoor het werkt. Door deze sfeer durven alle studenten een inbreng te geven.

The Bubble

Een onvergetelijke ervaring is 'the Bubble': je vormt met de hele groep een kring en enkele deelnemers delen hun ervaringsverhaal. In een veilige, vertrouwde sfeer: 'the Bubble'. Door deze verhalen word je deelgenoot van vertrouwen, hoop, moed, warmte, lef en durf. Een mooie uitspraak van één van de ervaringsdeskundige is: "you can only hold on when you give back." Er spreekt veel warmte uit. Dat is waar herstelgericht werken over gaat. Opvallend bij de projecten is dat er weinig sprake was van 'ja, maar...'. Ze zijn gestart

met de gedachte dat er een lacune was tussen de state hospitals waar de psychiatrische stoornissen worden behandeld vanuit het medisch model en herstelondersteunende zorg. Projecten worden gestart zonder oeverloze discussies en door minder bureaucratie. Just do it!

Schrijnend

Ook was er een les zoals we het niet willen doen. Een gedeelte van de groep bezocht psychiatrisch ziekenhuis South Beach op Staten Island, altijd een voorbeeld tijdens onze reis hoe ervaringsdeskundigen een zeer goede en waardevolle bijdrage kunnen leveren aan een klinisch programma. Dit beeld is nu echter geheel verdwenen. In de korte tijd van het bezoek ontstaat een zeer schrijnend beeld: de ervaringsdeskundige die een groep moet leiden is te druk bezig met haar eigen telefoon en heeft geen aandacht voor de cliënten. En na de lunch worden de borden van de bezoekers keurig opgeruimd, de cliënten moeten dit zelf maar doen en worden afgesnauwd. Helaas is dit het gevolg van het ontslag van één man, al die tijd de inspirator en drager van het geheel. Met zijn vertrek zakte het programma in elkaar.

Wat doen we ermee?

Na afloop boogt de groep zich over de vraag wat we hier nu mee doen? Tenslotte is deelname aan deze studiereis een forse investering, waarvan je mag verwachten dat het iets oplevert! Uitkomst is dat we twee thema's willen meenemen en via de doorbraaksystematiek willen gaan borgen in onze organisatie. De twee onderwerpen waarmee we ons binnen de Dubbele Diagnose gaan bezig houden zijn:

- De inzet van ervaringsdeskundigheid. Be-doeling is dat vanaf volgend jaar binnen elk team bekend is welke activiteiten door een ervaringsdeskundige gedaan kunnen worden en er ook (vacature)ruimte is om hierin te voorzien.
- Vanuit de overtuiging dat gastvrijheid bijdraagt aan het herstel van onze cliënten, wordt ook dat thema opgepakt. De verhouding cliënt-professional is er een waar ruimte moet zijn voor persoonlijke aandacht, omgeven door hartelijkheid en niet gericht op problematiek. Om te zorgen dat we niet enkel over onze cliënten praten, maar ook met de cliënten betrekken we hen actief betrekken bij deze ontwikkelingen.